

Mokanda ɳwa Polo ɳwa ntubo oka Timote Mapħooċ ma etatele

Ango wa Timote abaka Moela, nyango abaka Moyuda owa butwa moklisto. Polo avanaka na Timote pho ya mbala eya ntubo o mokyisi na nkombo Listre (Bitoma 16.1-4), mena yabaka o imbanga sa Polo sa ibale. Kobanda wawana, Timote abutwaka mōnōmo baabaka bakyę mitambula na Polo o mambanga me maikye ma iimola simo elaa.

Mokanda mumu mowče mapħooċ manexx maato:

- 1 Timote 1.1-20; 4.1-5: Polo kakyevisa Timote pho ya mateya ma bōl, na mapħooċ makyekyi mibeko ma Bayuda na bato batebali bayuda
- 1 Timote 2-3: Polo kaphę Timote molōngę ɳwa ibongya losambo, na mobesi mosengyesi iba na bakambi fa Ingomba
- 1 Timote 4.6-6.21: Polo kateya Timote ndengye esengyesi yo ikyela etoma ye onte ya baanosi, pho abe awaakolo moto wa etoma wa Yesu Klisto

O mokanda nwę, Polo kaongye na banga obokye banga satosaka nde mibeko ma Ingomba na bakambi fa sango, kasi tobe na sakolo ianola pho yaikumola Yesu Klisto, mobikye wa banga (2.3-6).

Polo kabeya Timote

¹ Nga Polo, toma wa Yesu Klisto, pho ya ndingyisa ya Nwaphongo Mobikye wa banga na Yesu Klisto molemo ɳwa banga,

² oka wε Timote, owakolo ɳwana wa nga o ianola, naekomele obokye: Ngɔlu, ngɔngɔ, bose pha Tata Nwaphongo na pha Yesu Klisto Nkolo wa banga ibe na wε.

Bateye ba bɔlε

³ Bo wawɔkɔ nga na wε imbele sa kyεkyε nga o Makedoniya, ba o Efese pho ya ikatela bato baayɔkɔ bέε sateya mateya maa bɔlε.

⁴ Obakatele bέε samiambya o bikoo ba pha na itɔndɔlɔkɔ mabota saunva. Mapħɔɔ mamana mabote nde miko kasi ɳwango ɳwa Nwaphongo phe, mookokyisame onte ya ianola.

⁵ Ntina ya motindo mε eli lozingo looute o ndondo elaa, na maumunya malaa na ianola sa phelε.

⁶ Pho ya iba sabenga nzela eye, bato bayɔkɔ babungyi nzela, babengi bowɔlε bowɔlε phaazanga ntina.

⁷ Bamitate iba bateye ba mibeko, nzuka tebaebe naa mapħɔɔ mawč bέε naa mapħɔɔ mateya bε.

Eyaakolo ntina ya mobeko

⁸ Pho toebe obokye mobeko ali molaa bo moto kamokyelele ndokolo mobeko.

⁹ Pho, toebe na bolaa bobo: Mobeko temoli pho ya moto o molaa, kasi pho ya bato baatebatosa na batombi, bato baße na bato ba masumu, baatebakumole Nwaphongo ebe na

mbolo iisantu, babomi ba bato, ebe ba ango ebe ba nyango,

¹⁰ baakyele bondumba, baalale na b̄ebi na b̄éé bampele, baaungye ba baombo, bakati ba b̄éé, baakate seleka ya b̄éé, na maph̄o maso maatemelé mateya ma phelé.

¹¹ Mateya me eli Simo Elaa ya nkyem̄ ya Nwaphongo owa ngambo eya mpe b̄éé ph̄o naefanza.

Polo aphē melesi ph̄o ya ngōngō ya Klisto

¹² Naphe melesi na owampe bokusi, Yesu Klisto Nkolo wa banga: Eli yo moto owa wene obokye nakokyи amba nkpa o etoma ye,

¹³ nga owabaka phanza motiyosi, munyok̄osi na moto wa nkamba. Kasi anzokyela ngōngō ph̄o nakyelaka saeba ntina, na izanga ianola.

¹⁴ Phelé, nḡolu ya Nkolo wa banga, ebe na ianola, na lozingo looli onte ya Yesu Klisto yatonda mi nga.

¹⁵ Iloba sisi sili sa phelé, sikokyи ianolama na bato baso obokye Yesu Klisto aya o mokyisi ph̄o ya ibikya bato ba masumu boli nga, inga moto owa o boo.

¹⁶ Kasi bo anzokyelaka ngōngō, eli ph̄o ya obokye oka nga, moto owa o boo, Yesu Klisto ateya ndondo ye elaa, ndokolo ndakyisa ph̄o ya bato bamoanolela, ph̄o ya bōm̄o pha bōb̄elé.

¹⁷ Oka mokonzi owa bōb̄elé,
Nwaphongo ooli nde yo mōnōm̄o, ootowe,
ootowenēnē,
ngambo na nkyem̄
ph̄o ya bōb̄elé na bōb̄elé. Amē.

Iŋwana ebasí elaa

¹⁸ Timote, ɻwana wa nga, kyeka moþeko moephe nga, ikokana na noko ya baimosi baakalakala pho ya wε. Noko me ibe bokusi pha wε o ebasí elaa ekye ɻwane wε;

¹⁹ na ianola na maumunya malaa. Bato baayoko balekye ikyela babona, emba bamba zinza ianola sa be.

²⁰ Onte ya bée wamozwa Imene na Alegizandre, na baambya oka Zabulu, pho baekole iba sakula tiyola Nwaphongo.

2

Mateya pho ya iþondelε

¹ Naongye na bée obokye o boo pha maphoo maso, nde koongye, nde kobondelε, nde konyingonele, nde kophe melesi, pho ya bato baso.

² Pho ya bakonzi na baaloangyele, pho tobe bose na ikyela maphoo malaa na ma kaa.

³ Kyeka maphoo malaa na masepelisa Nwaphongo Mobikye wa bangaa,

⁴ okozingye obokye bato baso babikye emba baeþe bosembo.

⁵ Pho Nwaphongo ali nde yo mɔnɔmɔ, na mɔbɔngye ali nde yo mɔnɔmɔ onte ya Nwaphongo na bato,

moto mɔnɔmɔ: Yesu Klisto,

⁶ owa miambya pho ya iikola bato baso.

Mena eli Simo eya imola bée o imbεlε sa mekama,

⁷ na pho ya simo me nakyelamaka na nga owakolo toma, na wɔ nde phelε, siikate, nga nali

nganga mayεlε wa nkyisi onte ya ianola na onte ya bosembo.

Bampele na bαbαsi o losambo

⁸ Nazingyi obokye bampele bαbαndεlε o bilele bisɔ, batombe mabɔkɔ masantu o ikolo, sa kabu na ná bookaaa.

⁹ Phɔ ya bαbαsi, balate molato molongoba, bέε sa lekyinya ndelo: Naa na itonga suwe, naa na bayaka ba wolo, naa na mbɔngyesi ya motuya.

¹⁰ Kasi balate nde bitoma bilaa, bolongobaa na bαbαsi bakyele etoma ya bosembo.

¹¹ Imbele sa mateya, ηwaŋwasi asengyesi ikala bose na imiuya sisɔ.

¹² Nga, siiphe nzela obokye ηwaŋwasi kateya na aangyele lele. Aikale bose.

¹³ Eli nde Adama owa kyeka bέε phanza. Ewa sima.

¹⁴ Emba teli Adama owa kosaka bε, kasi eli ηwaŋwasi owa kosama, amba buka mibeko.

¹⁵ Na bo ebe bɔmɔ, ηwaŋwasi amobika na ibota sε, kasi ambe nde banza ianola, lozingo na bosantu phe sa mawala.

3

Bakambi ba ingomba

¹ Lowɔɔ loowɔ nga lolo loli nde phelε: Bo moto ali na phowa ya iba mokambi, mεna kazingye etoma eli elaa.

² Mokambi ηwa ingomba, yo sa ba moto wa maphɔɔ maße obokye bato bamoooya, lele wa ηwaŋwasi mɔnɔmɔ, yo sa ba moto wa looto, abe

na maumunya malaa, mobesi molaa, kayambe babutu, akokye na iteya,

³ yo sa ba munwe ɳwa maleku, sa ba muɳwani ɳwa bibasi, kasi moto wa bonyile, yo sa ba moto wa maoka, na moto wa phowa enene ya baphalanga,

⁴ aebe ikamba ingambi se ambe na teya bana bɛe imiuya na kaa eso:

⁵ Bo moto taakokyé ikamba ingambi se mampenza, amba koka ibɔngya ingomba sa Nwaphongo ndengye'ye?

⁶ Kasi yango sa ba moto naino otookɔkyi o ianola, phɔ yo sa kaa, bo mawala mamozibi miyo, o mazengye mabekya Molemba.

⁷ Elaa na obokye bato baate bali baklisto bawɔɔ na bolaa phɔ yee, phɔ yo sa zwa sɔɔ, yo saamba na ikaa mbala yɔnɔyɔ o mazengye ma Molemba.

Ba diakre

⁸ Ba diakre nde bomɔ me, basengyesi iba bato ba kaa, basengyesi iba nde na ewɔle yɔnɔyɔ, bée samiambya o maleku naa na iluka baphalanga na manzela maa sɔɔ.

⁹ Basengyesi ibanza bosembo pha baaweninya ianola sa bée na ndondo yɔnɔyɔ.

¹⁰ Na bée me basengyesi ibameka phanza, emba sima, bo tebabazwe na lowɔɔ loofe, bakokyí imba kyela etoma ya bée ya bo diakre.

¹¹ Na babasi nde bomɔ me, basengyesi iba babasi bakumole bɛ, baate bali na ewɔle ebe, baate bali na looto, baakokya maloba ma bée o maphɔɔ masɔ.

¹² Ba diakre basengyesi ilonga nde ηwaŋwasi mɔ̄nɔmɔ̄, baangyele mangambi ma b̄éε na bana ba b̄éε na bolaa.

¹³ Ph̄o baakyele etoma ya diakre na bolaa bazwe ikumo sa bato basɔ̄, na bokusi pha ianola boli na Yesu Klisto.

Sekyele eenεnε

¹⁴ Naekomele babona na iumunya obokye namoya zwana na wε mizele.

¹⁵ Kasi na bo nazimbane, wamoeba nde mε imikamba o ingambi sa Nwaphongo, sili ingomba sa Nwaphongo oli na bomɔ̄, ikonzi na iingo ya bosembo.

¹⁶ Nde ph̄εlε, sekyele ya ikumola maphɔ̄ ma Nwaphongo eli enεnε!

Yo owamiwεninyaka onte ya nzoto,
Bolɔ̄bɔ̄ amolongya,
baanzelu bamowεnε,
bato baate baaebε Nwaphongo baoka simo yε,
o munse munɔ̄ bamoanola,
azwa nkyemɔ̄ ya Nwaphongo.

4

Bato baateya mateya ma bɔ̄ɔ̄lε

¹ Bolɔ̄bɔ̄ kawɔ̄ polele obokye: O imbele sa suka, bato bayɔ̄kɔ̄ bamoaangana ianola sa bε, bamobenga malɔ̄bɔ̄ ma bakose na mateya ma malɔ̄bɔ̄ mabe,

² ph̄o ikosa sa banyamaňɔ̄lε na isɔ̄sɔ̄lɔ̄ sa bato bañana simbo zika.

³ Bamokatela malonga; bamokyisa ntoma iyɔ̄kɔ̄, nzuka Nwaphongo aikyela ph̄o ya obokye

baanosi, béeé baebé maphoo ma phelé, baize, bambe mophé mélési.

⁴ Phó iso yakyela Nwaphongo ili ndaa, ekpele yoonuyé teli ya ile bo tophe Nwaphongo mélési o boo pha iye zaa.

⁵ Phó na Iloba sa Nwaphongo na ná ibondesi ibuto pétó.

Moto wa etoma omolaa wa Yesu Klisto

⁶ Teya bëbi maphoo maso mamana: Wa moba moto wa etoma omolaa wa Yesu Klisto, okookye maloba ma ianola na iteya sila sabenga wé.

⁷ Ka phó ya bikoo biibe na bowelebowole pha bakasi bababasi, obile.

Omkuya wé mampenza nde o mobesi ñwa moto wa Nwaphongo.

⁸ Phó ikuya sa nzoto sili na ntina mi maphoo makyi, kasi mobesi ñwa moto wa Nwaphongo, ñwango, moli na ntina o maphoo maso. Ñwango moli na mbunu ya bomoo, ya bomoo pha lolo, na ya bomoo pha moyo.

⁹ Iloba me sili sa ianola, emba sango sisó sikokyí iyambama.

¹⁰ Phó bo tookye mpasi na bo tonwane, molemo ñwa banga moli mi Nwaphongo oli na bomoo, iyo oli mobikye wa bato baso, konza baanosi.

¹¹ Kyeka isengyesi wé iyimola na iteya.

¹² Moto satiyola bolengye pha wé. Kasi ba ndakyisa phó ya baanosi na ewole ya wé, na mobesi ñwa wé, na lozingo la wé, na ianola sa wé, na ná ndondo elaa.

¹³ Tee nōnō waamoya nga, omiambya na itanga makomi ma Nwaphongo, na ilenzaka na ná iteyaka.

¹⁴ Sa langa na ikabo sa ngolu siili onte ya wε, sazwa wε na munōkō ḥwa baimosi na wa etandela bankumu mabōkō.

¹⁵ Kyeka losengyesi wε ibanza o ndondo ya wε. Kyela lowā lowaa o losengyesi wε ilendendala. Yango mena bitoma ba wε biamowenene o miyo ma bato basō.

¹⁶ Kyeba na wε mampenza na ná mateya ma wε. Lendendala i mango. Bo okyesi babona, waamibikya wε mampenza, wamobikya na baaeyokye.

5

Baanosi bakyese

¹ Saoya munanga na bokusi, kasi omoteya ndokolo ṣngō. Ba na banzenga ndokolo banaa nyɔngō,

² baphomba baa babasi ndokolo ba nyɔngō, bangōndō ndokolo mankanasa ma wε, na bopeto boso.

Mazengye

³ Kumola mazengye, bali maakolo mazengye.

⁴ Bo bozengye boli na bana naa na mankōkō, eli nde bέε basengyesi iteya o boo ianola sa bέε o mabota ma bέε mampenza na ibuyisa baboti ba bέε bolaa. Kyeka mapħoč malī malaa o miyo ma Nwaphongo.

⁵ Pho ya oli owaakolo bozengye, owa ikala nde yo mampenza, molemo nwε nde Nwaphongo

kambe na lendendala na moo na mokələ na inyingonelaka na ná maþəndəsi.

⁶ Kasi okoumunya nde o bisengə ali mowe, na bo ali na þomcə.

⁷ Kyeka na isengyesi we ikatela, phə bée sazwa mooya.

⁸ Bo moto taabanza fato bèε, konza bali nε ingambi sənəsə, aɔti ianola sε, ali moþe koleka na moto otoanole Nwaphongo.

⁹ Nwanjwasi þamunyɔsa o molɔngə ñwa mazengye nde bo ali na mambula koleka mako motoba, ambaka zala nde na lele mənɔmɔ.

¹⁰ Esengyesi obokye aebane phə ya bitoma bée bilaa: Owa kosa þana, kayambe fato, akunyola makolo ma fato þakyelele Nwaphongo, kasungye fato þaanyɔkɔlə bε, okomiambya o bitoma bisɔ bilaa.

¹¹ Kasi phə ya mazengye ma þangɔndɔ, waabamanya. Phə, imbelε samooka bée maphowa, þamokubolela Klisto lokukyi, þamozinga ikula zala malonga,

¹² þamosambisama phə fale ianola sa bée saa þoo.

¹³ Oombi kula þa bée na sa etoma, þakyε mikyε tsho tsho o mangambi ma fato, teli nde phə teþali na bitoma, kasi þakuli þa þakyesi þa tɔkɔ na iwɔɔ maphɔɔ sa mokyito, þawɔ þowɔlɛ þowɔlɛ.

¹⁴ Yango məna nazingye obokye mazengye ma þangɔndɔ þakule zala malonga, þabote þana, þabatele mangambi ma bée phə þanguna þa þanga sazwa nzela ya ilo yɔɔ na þobe.

¹⁵ Phə þana þaunva bunga nzela, þabenga Molemba.

16 Ka bo moanosi owa ɳwaŋwasi ali na mazengye o ibota sε, abasungye. Te esengyesi obokye babe ephesi ya ingomba, phɔ ya obokye ingomba asungye nde bali maakolo mazengye.

17 Bankumu, baakambe etoma na bolaa, basengyesi izwa ngambo elekyi, konza baawenε mpasi na etoma ya iyimola na ya iteya simo ya Nwaphongo.

18 Phɔ Makomi mawɔ ɓoɓo:
Sakanga munɔkɔ ɳwa ngɔmbɛ waekyelele yango
etoma ya mbuma ya ble,
naa:

Moto wa etoma akokyi na iphuti sε.

19 Koanole bo ɓaphundi nkumu nde na nɔkɔ ya manzoka mabale na maato.

20 Baakyele masumu, obaoya o miyo ma bato ɓasɔ, phɔ ɓayɔkɔ baile mε.

21 Naongye na wε o miyo ma Nwaphongo na ma Yesu Klisto na ma banze baacɔ Nwaphongo obokye otosa mitindo mimi sale miiyɔkɔ, okyele na ɓasɔ nde ndengye yɔnɔyɔ.

22 Sawelana itandela moto maɓɔkɔ, saangana o masumu ma bato. Wε mampenza o mibatele obe pεtɔɔ.

23 Sa nywaka nde maa na maa, kasi nywaka na ɳwana vinyɔ phɔ ya bolɔsi pha wε phaa motema, phɔ kolɔbɔ na okana.

24 Masumu ma bato ɓayɔkɔ maeɓane sataa na basambissa, kasi maaka ɓayɔkɔ mambe ya ebana nde sima.

25 Bitoma bilaa na bie bieɓane nde bomɔ mε, na bitebili bilaa tebikokyi ibombama.

6

¹ Bato baso baali baombo, basengyesi ikumola laa ba nkolo ba bée na maphoo masso, pho ya obokye bée satiyola nkombo ya Nwaphongo ná mateya ma banga.

² Baali na ba nkolo baanola Nwaphongo, bée sale ibakumola pho ya obokye bali bëbi na bë. Kasi bakule bakyelela na koleka, pho bali baanola Nwaphongo na bëbi ba lozingo, basengyesi na bitoma bilaa ba bë.

Mateya ma bëcgle

Kyeka maphoo masengyesi we iteya na ilenza.

³ Bo moto kateya mateya masuu, bo tabengye maloba maphele maaka Nkolo wa banga Yesu Klisto na mateya malongobaa na ianola

⁴ mona lolendo lomozibi miyo. Ali moto otoebe ekpele, moto wa bolosi okokyemiluka miko na batoko. Zuwa, maoka, bitoo na maumunya maabe maso maute wawana.

⁵ Baikye ziko saema, pho maumunya ma bée mali maße. Bazanga maphoo ma phelé, baumunya obokye imiambya o maphoo ma Nwaphongo eli nzela ya izwa ezwele.

Eyaakolo ezwele

⁶ Nde phelé, eli nzela ya izwa eyaakolo ezwele, imiambya o maphoo ma Nwaphongo, pho ya moto okokyekyele nde ili ne.

⁷ Pho toloikaka ya na ekpele o mokyisi mumu, nde bomo, tomobutwa mañoko pha sa ekpele.

⁸ Emba bo toli na ntoma na bitobu, mena wëkye oka banga wakokyi.

9 Ka pho ya bazingye ibutwa bato ba ezwele, babisa o izengye sa bimekyi, onte ya maphowa mabobubusi na maazanga ntina, maatomisa bato o iwa na o ibunga.

10 Pho phowa ya baphalanga, eli sina ya maphoo maso maaße. Pho ya imiambya mi yango, bato baayoko babunga itakyé na ianola, bamba na nyokolo mokali ñwa ñéé na matungyisi maikye.

Polo kaphe ndongo ya maphoo

11 Pho ya we, moto wa Nwaphongo, lota maphoo mamana. Luka bosembo, imiambya o maphoo ma Nwaphongo, ianola, lozingo, iittala, bonyile.

12 Nwana ebasi elaa ya ianola, zwa bomoo pha bofel na bofel pha ebangaka na ñe, bo waimola we na bolaa o miyo ma manzoka maikye.

13 Nawo na we o miyo ma Nwaphongo ookophé mbolo isoo bomoo, na o boo pha Yesu Klisto owa imolaka na bolaa ianola se o boo pha Poco Pilata:

14 Banza mibeko na iba sa intoo siibe na sa mooya, noco waimiweninya sa Nkolo wa banga Yesu Klisto.

15 Imiweninya me samobaa o imbel saameka Nwaphongo,

moto wa nkyisa na mokonzi nde mōnōmō,
Mokonzi wa ba bakonzi, na Nkolo wa ba nkolo.

16 Iyo mampenza etaawe,
kazale o moo motemokokyi ñéé izwa,
moto noco mōnōmō naino tamoweni etambe na mowené.

Nkyemɔ ná mwiya ɳwa bɔbɛlɛ na bɔbɛlɛ ibee
nɛ!

Ame.

¹⁷ Oka bato ba ezwele ba mokyisi mumu,
wɔ na béé obokye béé saba na lolendɔ naa
sakyela molemo ɳwa béé o ezwele eteekɔkɔ, kasi
bakyele molemo ɳwa béé nde oka Nwaphongo,
yo okolophɛ mbolo isɔ na boikye, phɔ ya obokye
tosepele na yango.

¹⁸ Wɔ na béé bakyele bolaa, bafɛ bato ba
ezwele ya bitoma bilaa. Babɛ na ngɔlu, babakyɛ
na ná bɛbi.

¹⁹ Emba bamobɔkyɑ phɔ ya béé mampenza
ezwele elaa ná ekyekɔkɔ o imbelɛ sa moyɑ, phɔ
ya izwa phaakolo bɔmɔɔ.

Ibeya sa suka

²⁰ O Timote, banza na bolaa maphɔɔ masɔ
maephɛ bɛ. Sa nyɔlɔ o bowɔlɛ bowɔlɛ booße na
miko ma boebakyɛ pha bɔɔlɛ.

²¹ Bato baayɔkɔ bawenekyɛ obokye bali na
boebakyɛ pha ndengye mɛna babungyaka ianola
sa bɛ.

Lɛ obokye ngɔlu ebe na wɛ!

Lobala NT

Lobala: Sangola Enyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source
files dated 10 May 2025

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563